

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.12.2014 № 1528)

**Ефективна
ЕКОНОМІКА**

Дніпропетровський державний
аграрно-економічний університет

№ 3, 2014 [Назад](#) [Головна](#)

УДК [339.543.6](#)

*Л. І. Григорова-Беренда,
к. е. н., доцент кафедри міжнародних економічних відносин,
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, м. Харків*

СПРЯЖЕННЯ ТОРГОВЕЛЬНИХ РЕЖИМІВ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ОБ'ЄДНАНЬ ЄС ТА ЄВРАЗЕС/СНД

*L. I. Grigorova-Berenda,
PhD, Associate Professor of The Chair of International Economic Relations,
V.N. Karazin Kharkiv National University*

CONJUGATION TRADE REGIMES INTEGRATION ASSOCIATIONS EU AND EURASEC/CIS

Одна із ключових проблем розвитку та функціонування інтеграційних об'єднань сьогодні це формування глобальної зони вільної торгівлі, яка розглядається на порядку денному СОТ як «Made in the World». Взаємодія різноманітних інтеграційних об'єднань вимагає спряження торговельних режимів і зокрема узгодження правил визначення походження товарів. Для України, як країни яка може відіграти роль мосту у формуванні концепції зони вільної торгівлі від Лісабона до Владивостока між ЄС та ЄвразЕС/СНД, або навіть і НАФТА, особливий інтерес викликає розв'язання проблеми уніфікації правил визначення походження товарів в рамках преференційного режиму між цими інтеграційними треками. Метою статті є визначення ролі фактору правил визначення походження товарів у формуванні конкурентної інтеграційної політики, між ЄС та ЄвразЕС/СНД, в контексті євроінтеграційної стратегії України.

One of the key problems in the development and operation of integration associations today is the formation of a global free trade zone, which is formed on the agenda of the WTO as the «Made in the World». The interaction of various integration associations requires conjugation trade regimes and in particular harmonization of rules of origin. For Ukraine as a country that can play a role in shaping the bridge concept of free trade zone from Lisbon to Vladivostok between the EU and EurAsEC / CIS, or even NAFTA particular interest is the problem of harmonization of rules of origin under preferential treatment between integration tracks. The aim of the paper is to determine the role of factor rules of origin in shaping the competitive integration policy between the EU and EurAsEC/CIS in the context of European integration strategy of Ukraine.

Ключові слова: *правила визначення походження товарів, СОТ, спряження торговельних режимів, ЄС, ЄвразЕС.*

Key words: *rules of origin, WTO, conjugation trade regimes, EU, EurAsEC.*

Постановка проблеми. Процеси наростаючої складності формування особливих торговельних режимів в рамках СОТ характеризуються збільшенням кількості самих Зон Вільної Торгівлі (ЗВТ). Так, на сьогодні в рамках СОТ налічується близько 500 таких ЗВТ. Процес регіоналізації поєднується з процесами глобалізації і це призводить до ускладнення взаємовідносин, в першу чергу торговельних режимів, їх взаємодії та спряження. Багатогранність теоретичних та практичних підходів до визначення форм, типів, рівнів економічної інтеграції або навіть економічного співробітництва формує необхідність певної універсалізації та уніфікації. Звісно, що СОТ намагається виступати такою інституцією, на основі якої, така універсалізація та уніфікація відбувається і може відбуватися в майбутньому. Однією з ключових проблем сьогодні вбачається узгодження правил визначення Походження товарів між різноманітними інтеграційними об'єднаннями, зокрема ЄвразЕС/СНД та ЄС.

Порядок денний СОТ на XXI сторіччя говорить нам, про формування концепції «Made in the World». Звісно, на цьому шляху існує багато складних та неоднозначних проблем, так наприклад «як свідчить практика, правила походження, включених Європейським Союзом в Угоду про вільну торгівлю, не підлягають переговорам. Зазвичай версію правил, запропоновану ЄС, розробляють за досить непрозорим механізмом для захисту певних ринків, але не спрощення умов торгівлі: що більшого захисту потребує певна галузь, то жорсткіші правила походження відповідних товарів. Аналізу доцільності включення до нової угоди про вільну торгівлю тих чи тих правил походження товарів зазвичай не здійснюють» [1, с.51]. Такий стан речей викликає закономірне питання, адже формування виробничих ланцюгів потребує детального розгляду та дає можливість оцінити перспективи спеціалізації, кооперації та розмір формування доданої вартості в українській промисловості та її місця в міжнародному поділі праці. На додаток спряження Правил визначення походження товарів (ПВПТ) в умовах можливої дії угоди про ЗВТ України з ЄС та асоційованого членства у СНД формує зміни у якості та напрямках міжнародної торгівлі. Таким чином питання спряження правил визначення Походження товарів є вкрай актуальною проблемою, як для української економіки так і для усіх учасників інтеграційної взаємодії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед сучасних дослідників проблематики митного регулювання, і зокрема визначення походження товарів слід відмітити таких як: Осадча Н., Гребельник О., Біліхар М., Наку А. та інші, закордонні дослідники проблеми визначення походження товарів у регіональних об'єднаннях: Естевадеордал А., Кадот О., Суомінен К., Шерар М. та багато інших.

Мета статті. Метою статті є визначення ролі фактору правил визначення походження товарів у формуванні конкурентної інтеграційної політики між ЄС та ЄвразЕС/СНД, в контексті євроінтеграційної стратегії України.

Вклад основного матеріалу дослідження. З першого погляду, простий напис, який ми часто читаємо на етикетці товару «Made in...» не лише маркетинговий хід, а важливий елемент функціонування торговельних режимів, історія яких налічує не один десяток років.

Класичним прикладом є створення Митного союзу німецьких держав під головуванням Пруссії у 1867 році. Воно було викликане не тільки політичними процесами об'єднання німецьких держав, а й умовами рішучої економічної конкурентної боротьби на всьому європейському континенті... Тут вбачається ключова роль саме економічного фактора, адже англійські товари розглядалися на противагу німецьким як якісні та дорогі, що проявилось у виникненні слогану на них «Made in England», щоб відрізнитися від решти товарів, в першу чергу, від німецьких [2, с. 58].

Торговельний режим який існує між країнами визначає можливості торгівлі між країнами, в нашому випадку, ключовою умовою є походження товару. Отже, **Торговельний режим** — це умови торговельно-економічних відносин між країнами, що визначаються низкою двосторонніх або багатосторонніх торговельних угод.

В сучасній науковій літературі існує усталена класифікація торговельних режимів. Міжнародною основою визначення торговельних режимів є Режим

найбільшого сприяння в торгівлі (PHC), який почав застосовуватись ще в середині XIX ст. під час опіумних війн в Китаї.

Існує два підходи до концепції Правил визначення походження товару (ПВПТ):

1. *Преференційний*, який утворюється в рамках двосторонніх чи багатосторонніх угодах про ЗВТ, або інших спеціальних угод.
2. *Непреференційний*, який утворюється в рамках СОТ на загальних умовах.

Непреференційні ПВПТ використовуються для розрізнення іноземної та вітчизняної продукції у встановленні антидемпінгових і компенсаційних мит, захисних заходів, у вимогах походження, маркування, та/або дискримінаційних кількісних обмежень або тарифних квот, а також у контексті державних закупівель. Преференційні ПВПТ, тим часом, визначають умови, за яких країна-імпортер розглядає продукт який виробляється в країні-експортер, яка отримує пільги від країни-імпортера. Преференційні торгові угоди, по суті, використовують ПВПТ, щоб визначити, чи є відповідне право на преференційний режим при експорті з однієї держави-члена в іншу [3, с.4].

Фундаментальною основою формування PHC є Всесвітня організація торгівлі (СОТ). У 1995 році СОТ була створена на основі так званої Марракешської Угоди. Одним з додатків до Угоди Марракеш є Угода СОТ про правила визначення походження (частина Додатку 1А: Багатосторонні угоди з торгівлі товарами).

Угода про ПВПТ спрямована на гармонізацію непреференційних правил походження, де викладаються загальні принципи для визначення правил Походження і започаткувала два комітети. Комітет з правил походження (СРО) і Технічний комітет з правил походження (ТСРО). Члени СОТ домовилися про загальні угоди, і на виключення пільгового походження від узгодження [4].

Комітет з правил походження товарів - це орган, що складається з представників кожного з членів СОТ. Він підпорядкований Раді з торгівлі товарами. Здійснює всю роботу, пов'язану з реалізацією положень Угоди про правила визначення походження товарів СОТ.

Технічний комітет з правил походження товарів заснований під егідою Всесвітньої митної організації. Його функції пов'язані з вивченням технічних проблем, які виникають при застосуванні правил походження товарів і наданням конкретних рекомендацій. Кожен член СОТ має право бути представленим у Технічному комітеті. У роботі Технічного комітету можуть приймати участь в якості спостерігачів представники країн, які не є членами СОТ або членами Всесвітньої митної організації [5].

Процес узгодження, стосується непреференційних правил походження і ведеться з 1995 року, і був завершений у 1998 році. ТСРО має справу з деякими технічними аспектами правил, але не має право проводити реальні переговори. ТСРО завершив технічну експертизу в травні 1999 року і 486 відкритих питань були відправлені до СРО для подальшої дискусії. У липні 2002 року 348 з цих 486 питань (72 %) були затверджені СРО і 138 питань ще належить вирішити.

Серед решти 138 питань, 93 питання були визначені для обговорення та прийняття рішення на рівні Генеральної ради СОТ. Ці питання торговельної політики, як вважалось, були занадто важкими для вирішення їх на рівні Комітету. Генеральна рада СОТ зосереджується на наступних 12 найважливіших питаннях:

- питання доторканості: доторканість реалізації, як вважається, це одна з основних проблем. Це стосується сфери реалізації угоди про правила Походження.

Проблема в тому, чи повинні застосовуватися правила походження для всіх цілей передбачених статтею 1 угоди або застосовуватися повинні необов'язково. Мається на увазі актуальне питання для антидемпінгових заходів, походження, маркування, гарантії і т.д. До теперішнього часу це питання вважається основною перешкодою для завершення переговорів.

- Риболовля у виключній економічній зоні (ВЕЗ).
- Правила розрахунку доданої вартості.
- Забій тварин.
- Змішування вина або спирту
- Молоко сухе (робить походження залежним від самого молока чи перетворення на порошок є достатнім?)
- Для обсмажування зерен кави (ступінь смаження)
- Виробництво вина і фруктових соків.
- Використання французької мови (Ottawa language)
- Фарбування або друк для пряжі і тканин (головні критерії фарбування і друк текстилю, чи визначати походження країни, яка виробляла пряжу або тканину?)
- Переробка нафти.
- Складання машин, транспортних засобів та годинників [4].

Ключовим питанням спряження торговельних режимів країн або інтеграційних об'єднань в частині визначення правил походження товарів є так звана торговельна кумуляція, яка виникла через посилення в сучасному світі процесів спеціалізації та кооперації. В цьому контексті правила визначення походження товарів набувають складний характер для підприємств-виробників які формують свої замовлення в країнах з різними торговельними режимами.

Таким чином можна погодитись з Крісом Костроуовом та Марком Хейліером в частині визначення що таке Правила визначення походження, а саме: "Правила визначення походження" - це критерії, закони, регламенти та адміністративні процедури, які застосовуються для того, щоб визначити, де був вироблений певний товар. Право на безмитне ввезення надається лише щодо тих товарів, які повністю відповідають правилам визначення походження, наведеним в угоді про вільну торгівлю (УВТ). Двостороння кумуляція дозволяє кожній стороні - учасниці УВТ використовувати товари, що походять з іншої сторони - учасниці угоди. Діагональна кумуляція діє між більш ніж двома країнами, за умови, що вони уклали угоди про вільну торгівлю, які містять ідентичні правила визначення походження товарів та норми щодо кумуляції між ними. Діагональна кумуляція діє між Європейським співтовариством та країнами так-званої "Пан-Євро-середземноморської зони кумуляції та дозволяє визначати країну походження товару як таку, в якій відбулася остання операція з обробки або переробки відповідного товару (за умови, що така операція не була "незначною") [6].

Розглянемо основні правові засади «походження товарів» з точки зору можливості спряження між Україною та ЄС і ЄврАзЕС/СНД.

Стаття 23 Митного кодексу ЄС визначає , що "товаром, що походить з будь-якої країни", є товар, повністю видобутий або вироблений у цій країні. Кодекс пояснює, що під поняттям "країна" розуміються і державна територія і територіальні води.

Стаття 24 Митного кодексу ЄС регламентує походження товарів, процес виробництва яких охоплює декілька країн. У такому випадку товар вважається походженням з тієї країни, де він піддався остаточній, істотній, економічно виправданій обробці на підприємстві, спеціально для цього призначеному: ця обробка повинна являти собою виробництво нового продукту або важливу частину такого (Критерій достатньої переробки). Даний принцип митного права ЄС відтворює положення Кіотської конвенції. На практиці в Співтоваристві для визначення походження того чи іншого товару використовується наступна послідовність методів:

- *Промисловий метод*: визначення достатності вироблених над продуктом операцій для підтвердження його походження в даній країні :
- *Економічний метод*: оцінка доданої при переробці товару вартості:
- *Метод тарифної класифікації*: чи відбувається зміна товарної позиції в митному тарифі при переробці товару.

Іноді методи поєднуються. Відомий також четвертий метод, так званий *абстрактний метод*: достатньою вважається остання істотна переробка, яка економічно виправдана і являє собою виробництво нового товару або важливу частину такого виробництва. У цьому випадку рішення питання про походження проводиться в адміністративному або судовому порядку. Відомий також кумулятивний метод, який застосовується до товарів, що походять з території митних союзів або зон вільної торгівлі, по відношенню до яких у Співтоваристві діє єдиний імпортерний режим незалежно від конкретної країни походження.

Особливі правила визначення походження товарів передбачені для :

- а) текстилю та інших продуктів, що містяться в XI розділі Комбінованої номенклатури.
- б) запасних частин [7, С. 76-79].

Нормативно правовою основою Правил визначення країни походження товарів в Україні є відповідна угода СОТ та Угода про Правила визначення країни походження товарів у Співдружності Незалежних Держав від 20 листопада 2009 року.

Протокол 1 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом і його державами-членами, з іншої сторони (проект) регламентує можливий преференційний режим в цьому питанні у разі підписання угоди. Власне, навколо Додатка II цього протоколу і точиться основна дискусія, щодо можливості спряження ПВПТ між ЄС та ЄврАзЕС/СНД.

Імплементація відповідних положень знайшла своє відображення в національному законодавстві України, зокрема у Митному кодексі України.

Порядок визначення країни походження товару встановлюється розділом 49 Митного кодексу України. Країною походження товару вважається країна, у якій товар був повністю вироблений або підданий достатній переробці відповідно до критеріїв, встановлених Митним кодексом.

При цьому під країною походження товару може розумітись група країн, митні союзи країн, регіон чи частина країни, якщо є необхідність їх виділення з метою визначення походження товару [8, с.81].

Як правило країни мають т.зв. 2-ох або 3-ох колональні тарифи. Тобто імпортерний товар може обкладатись митом в залежності від країни походження відповідного до своєї колонки. В Україні існують такі ставки мита які застосовуються в залежності від країни походження: *Повна* ставка мита, яка застосовується для

країн не членів СОТ, тобто не підпадає під режим РНС, або якщо інше не передбачено окремим угодами. *ПREFERENЦІЙНА*, формально існує, але не використовується. Теоретично повинна використовуватись для товарів, які походять із країн-членів СОТ і найменш розвинутих країн, або якщо інше не передбачено окремим угодами, тобто існує режим РНС. *Пільгова (нульова)* ставка мита, яка розповсюджується на товари, які походять із країн з якими Україна має угоду про вільну торгівлю або якщо інше не передбачено окремим угодами. (Наприклад, під дію угоди про ЗВТ України з РФ не підпадає торгівля нафтою, газом, а також не всі ставки нульові у торгівлі України з країнами ЄАВТ - Європейська Асоціація Вільної Торгівлі). Фактично *пільгові* ставки мита розповсюджуються на торгівлю з країнами членами СОТ.

Україна зараз загалом використовує концепцію зміни тарифної позиції на основі 4-х значного коду для визначення походження. Винятком з цього правила є перелік товарів, для яких критерій достатньої трансформації визначається з врахуванням конкретних виробничих та технологічних операцій, включаючи товари, які належать до Глав з 25 по 27 Гармонізованої системи (ГС) товарної класифікації та до товарних позицій за ГС 2818, 3301, 3403, 4001, 4017, 7103, 7111 та 8702-8704, (де фактично і відбувається розбіжність між ЄС та ЄврАзЕС/СНД, – прим. автора)

Правила визначення походження товарів для країн СНД базуються на критерії повного вироблення або мінімальної трансформації, а також, для переробленої продукції – на критерій значної трансформації, який включає вимогу зміни тарифної позиції (на рівні 4-х значного кодування за ГС) та/або вимогу щодо відсотка доданої вартості (ad valorem) [9].

Торговельний режим ЗВТ Україна – СНД (див рис. 1) дозволяє вибудувати повноцінне спільне секторальне партнерство в енергетичній сфері, авіабудуванні, розвитку інфраструктури і т.д., але це питання лежить не в суто економічній площині «...розвиток цих секторальних зв'язків має істотні перешкоди, зумовлені намаганнями РФ забезпечити російське домінування в рамках реалізації зазначених спільних проєктів і залишити українським учасникам переважно допоміжну, периферійну роль. Саме тому проголошені наміри здебільшого залишаються на папері або обмежуються прийняттям загальних декларативних документів. З'являється дедалі більше ознак того, що без приєднання України до євразійських регіональних об'єднань (і, як перший крок, – до Митного союзу) Росія не виявить готовності до компромісів у сфері укладення прийнятних для України секторальних угод» [10, с. 28].

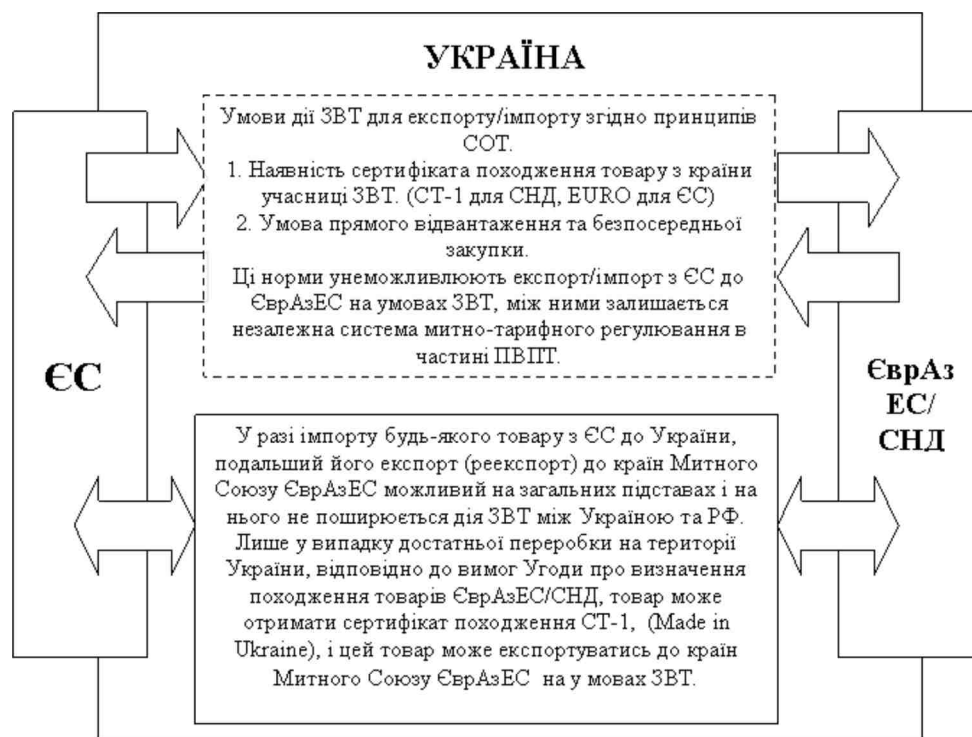

Рис. 1. Взаємодія ПВПТ України з ЄС та ЄврАзЕС/СНД

Джерело: розроблено автором.

На додаток до думки яку ми навели вище, знаходимо чітко заявлену позицію радника президента РФ: «Так, в соответствии с приложением №6 к Соглашению о зоне свободной торговли в СНГ у России есть право провести консультации с основными торгово-экономическими партнерами для защиты своего рынка и рынка ТС от реэкспорта европейских и турецких товаров через территорию Украины, т.е., поставит вопрос о вынужденном замещении столь важных для нас отношений свободной торговли режимом наибольшего благоприятствования» [11, с.11]. Слід зауважити про певні неузгодженості, щодо застосування терміну митного режиму «реекспорт європейських та турецьких товарів», так [Стаття 88. Митного Кодексу України «Митний статус товарів, що поміщуються у митний режим реекспорту»](#) чітко трактує цю ситуацію в пп. 1 та 2.:

1. Іноземні товари, поміщені у митний режим реекспорту, зберігають статус іноземних товарів, тобто «не Made in Ukraine».

2. Товари, що набули статусу українських внаслідок імпорту та реекспортуються згідно з пунктом 5 частини першої статті 86 цього Кодексу, втрачають статус українських товарів з моменту їх фактичного вивезення за межі митної території України.

Отже, можливий реекспорт - це порушення законодавства України та міжнародних зобов'язань які витікають із членства у СОТ та статті 11 «Реекспорт» Угоди про створення зони вільної торгівлі СНД від 15.04.94.

Звісно, додаток №6 до угоди про ЗВТ між Україною та Росією дає можливість обговорювати двосторонні відносини, вести перемовини, але він не виключає можливостей для України, щодо участі у інших інтеграційних треках.

Двосторонні, а тим більше і багатосторонні торговельні відносини мають характер т.зв. вулиці з двостороннім рухом, тобто очевидно що проблеми, які піднімає Глазьев С.Ю., мають взаємний характер. В підтвердження даної думки наведемо приклад Товарів ризику по країні походження. Держмитслужбою України введено посилений контроль за правильністю визначення країни походження товару, про що йдеться у відповідному листі: «Аналіз митних оформлень товарів, здійснених протягом 2011 року, на умовах вільної торгівлі з країнами СНД засвідчив тенденцію щодо збільшення обсягів ввезення в Україну товарів, які є готовими виробами завершеного ступеню обробки.

Більша частина вищевказаних товарів вироблені у країнах СНД з використанням сировини і матеріалів походженням з третіх країн, які не є учасниками угод про вільну торгівлю країн СНД (у графі 9 сертифікату зазначений критерій "Д"). (достатня обробка - прим. автора).

Зокрема, це стосується таких товарів, як:

- кава смажена з кофейном (код згідно з УКТЗЕД 0901 21 00 00);
- чай чорний (код згідно з УКТЗЕД 0902 30 00 00);
- шоколад та інші готові харчові продукти з вмістом какао (код згідно з УКТЗЕД 1806);
- косметичні препарати (код згідно з УКТЗЕД 3304);
- засоби для догляду за волоссям (код згідно з УКТЗЕД 3305);
- мийні засоби та засоби для чищення (код згідно з УКТЗЕД 3402 20 90),

- побутові холодильники-морозильники (код згідно з УКТЗЕД [8418 10](#));
- машини пральні побутові (код згідно з УКТЗЕД [8450 11 11 00](#));
- телевізійна апаратура (код згідно з УКТЗЕД [8528 72](#));
- легкові транспортні засоби (код згідно з УКТЗЕД [8703 23](#), [8703 32](#)).

Згідно з [Угодою](#) про Правила визначення країни походження товарів у СНД від 20.11.2009 (далі - Правила) для вищевказаних товарів, вироблених за участю третіх країн, крім країн - учасниць Угоди, визначення країни походження кінцевого товару здійснюється відповідно до критеріїв достатньої обробки (переробки) товару, які виражені поєднанням таких умов:

- а) зміна товарної позиції за ТНЗЕД на рівні хоча б одного з перших чотирьох знаків, що сталася в результаті обробки (переробки);
- б) виконання необхідних умов, виробничих і технологічних операцій, під час виконання яких товар вважається таким, що походить з тієї країни, на території якої ці операції мали місце;
- в) правилом адвалерної частки, коли вартість використаних матеріалів іноземного походження досягає фіксованої процентної частки в ціні кінцевої продукції»[12].

На нашу думку пояснення такої позиції слід шукати у двох площинах:

1. Складність процесів глобалізації та інтеграції світового господарства і певна недосвідченість - «молодість» в участі в них, до речі не тільки РФ, а також і України, що характеризує наступна теза «...наша позиція по многим проблемам ВТО сегодня исключительно оборонительная – мы понимаем, чем ВТО нам угрожает, но не понимаем, что ВТО может нам дать. Экспертный потенциал по проблематике стран СНГ остается явно недостаточным. И т.д. А незнание международных проблем порождает страх, желание отгородиться от внешнего мира» [13].

2. Дійсно можлива зміна торговельного режиму України з ЄС до *пільгового (нульового)* неодмінно призведе до зміни якості торгівлі між Україною та РФ. І тут важливо провести аналіз впливу спряженості правил походження товарів у площині ЄС-Україна та Україна-РФ на реальний сектор економіки, його конкурентоздатності у вищезгаданих галузях.

Для повноцінного використання можливості преференційного доступу до європейського ринку (у разі підписання Угоди про Асоціацію України з ЄС) українським виробникам доведеться прискількише обирати джерела сировини та на кожному етапі виробництва стежити за наявністю всіх документів, потрібних для підтвердження походження. Можливості диверсифікації поставок сировини (а отже, й зниження собівартості продукції) українських виробників залишатимуться нижчими, тобто менш конкурентоздатними, аніж європейських, оскільки їхня свобода вибору постачальника серед країн Пан'євросередземноморської території кумуляції залишатиметься ширшою [1, с.56]. Це звісно, з одного боку, слабка сторона, з іншого - більш широка можливість обирати поставки сировини з країн СНД, за умови дії ЗВТ, дозволяє формувати контр пропозиції на європейському ринку та застосовувати, наприклад нішеві бізнес-стратегії і одночасно реально формувати концепція ЗВТ від Лісабона до Владивостока.

Висновки. Використовуючи правила походження, ЄС має на меті захистити свої ринки від безмитного (або пільгового) ввезення товарів з країн, які не користуються преференціями, через митну територію т. зв. країн-бенефіціарів.

Аналіз Угоди про Асоціацію України з ЄС (проект) дозволяє зробити висновок, що вона в питаннях співіснування Правил визначення країни походження з країнами СНД відповідає вимогам СОТ та не виключає співіснування, за умови дотримання певних правил.

Проведене дослідження свідчить, що існує відмінність у правилах визначенні країни походження товарів не на рівні базових принципів, вимог, а на рівні конкретних умов щодо розмірів доданої вартості, набору технологічних операцій зазначених вище.

Однак спряження режимів Походження товарів з ЄврАзЕС/СНД та ЄС вписується у загальні вимоги СОТ. Фактично йдеться про об'єднання преференційних режимів ПВІПТ. На нашу думку, можливий шлях подолання економічних протиріч між Україною та ЄврАзЕС/СНД є збереження та вдосконалення інституту сертифікатів *походження окремої дії* для ЄврАзЕС/СНД і ЄС.

У разі спряження ПВІПТ України з ЄС та ЄврАзЕС/СНД, можна припустити таке: теоретично посиляться сировинний експорт країн ЄврАзЕС/СНД через Україну (з достатньою переробкою на її території – «Made in Ukraine») до ЄС. І, навпаки, збільшення імпорту готової продукції з України до країн ЄврАзЕС/СНД (за умови достатньої переробки – «Made in Ukraine») з великим вмістом комплектуючих з ЄС. Ця умова дає додаткові конкурентні переваги українським виробникам (це може стосуватися в більшій мірі підприємств-нерезидентів, походженням з ЄС, які можливо будуть розміщувати свої виробництва в Україні обслуговуючи ринок РФ) і посилює тенденцію до консервації сировинного експорту країн ЄврАзЕС/СНД, в першу чергу РФ та Казахстану. Таким чином, конкуренцію інтеграційних політик між ЄврАзЕС/СНД та ЄС, в умовах реалізації угоди про Асоціацію України з ЄС, РФ на даному етапі програє.

Література:

1. Оцінка наслідків угоди про вільну торгівлю між Україною та ЄС [Електронний ресурс] // Міжнародний центр перспективних досліджень 2007. – Режим доступу: http://icps.com.ua/pub/files/46/21/FTA_Impact_U.pdf. – Назва з екрану.
2. Беренда С.В. Еволюція економічної інтеграції в країнах Європи: Монографія / С.В. Беренда. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2012. – 168с.
3. A. Estevadeordal, K. Suominen Rules of Origin: A World Map and Trade Effects // The Seventh Annual Conference on Global Economic Analysis: Trade, Poverty, and the Environment The World Bank, Washington, DC 17-19 June 2004. p. 94.
4. Rules of Origin – Handbook [Електронний ресурс] // Світова Митна Організація: офіц. сайт. – Режим доступу: <http://www.wcoomd.org/en/topics/origin/overview/origin-handbook.aspx>. – Назва з екрану.
5. Комитет по правилам происхождения товаров и Технический комитет по правилам происхождения товаров [Електронний ресурс] // Всероссийская академия внешней торговли. – Режим доступу: <http://www.vavt.ru/wto/wto/OriginRulesCommittee>. – Назва з екрану.
6. Правила визначення походження [Електронний ресурс] – Режим доступу: [www.ctaeconomic.com/2-RoO\(Ukr\).pdf](http://www.ctaeconomic.com/2-RoO(Ukr).pdf). – Назва з екрану.
7. Наку А.А. Митне право ЄС. Навчальний посібник/ А.А. Наку. - К.: ІМВ КНУ імені Тараса Шевченка, 2003. - 190 с.
8. Осадча Н. В. Алгоритми операцій в межах митного режиму імпорту / Н.В. Осадча // Економічний вісник Донбасу. – 2011. - № 2 (24) - С.81-82.
9. Перспективи укладення угоди про вільну торгівлю між Україною та ЄС [Електронний ресурс] // CTA Economic & Export Analysts Ltd. – Режим доступу: [http://www.ctaeconomic.com/Scoping Report\(final UKR\).pdf](http://www.ctaeconomic.com/Scoping Report(final UKR).pdf). – Назва з екрану.
10. Відносини “ЄС-Україна-Посія: проблеми і перспективи // Національна безпека і оборона. – 2012. - №4-5. - с. 28. – Режим доступу до журн.: http://www.razumkov.org.ua/ukr/files/category_journal/NSD_133-134_ukr_1.pdf. — Назва з екрана.
11. Глазьев С.Ю. О важности участия Украины в евразийском интеграционном процессе/ С.Ю. Глазьев // Евразийская интеграция: экономика, право, политика. – 2013. - № 14. - С. 7-12.
12. [Лист ДМСУ від 18.02.2012 № 16/1-16.3/337-ЕП/](#) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://qdpro.com.ua/document/53980>. — Назва з екрана.
13. Коргунов А. Разделенность массового сознания все еще мешает нам двигаться дальше [Електронний ресурс] // Российский совет по международным делам. – Режим доступу: http://russiancouncil.ru/inner/?id_4=2899&active_id_11=58#top. – Назва з екрану.

References.

1. ICPS (2007), “Assessing the impact of a free trade agreement between Ukraine and the EU”, available at: http://icps.com.ua/pub/files/46/21/FTA_Impact_U.pdf (Accessed 9 January 2014).
2. Berenda, S.V. (2012), *Evolutsiia ekonomichnoi intehtratsii v krainakh Yevropy*: Monohrafiia [Evolution of economic integration in Europe], KhNU imeni V.N. Karazina, Kharkiv, Ukraine.
3. Estevadeordal, A. and Suominen, K. (2004), “Rules of Origin: A World Map and Trade Effects”, *The Seventh Annual Conference on Global Economic Analysis: Trade, Poverty, and the Environment*, p. 94.
4. The official site World Customs Organization (2014), “Rules of Origin – Handbook” http://www.wcoomd.org/en/topics/origin/overview/~/_media/D6C8E98EE67B472FA02B06BD2209DC99.ashx (Accessed 7 Feb 2014).
5. Russian Foreign Trade Academy (2014), “Committee on Rules of Origin, Technical Committee on Rules of Origin”, available at: <http://www.vavt.ru/wto/wto/OriginRulesCommittee> (Accessed 2 Feb 2014).
6. CTA Economic & Export Analysts Ltd (2008), “Rules of Origin”, available at: [www.ctaeconomic.com/2-RoO\(Ukr\).pdf](http://www.ctaeconomic.com/2-RoO(Ukr).pdf) (Accessed 10 Feb 2014).
7. Naku, A.A. (2003) *Mytne pravo YeS*. [Customs Law of the EU], ІМВ КНУ імені Тараса Шевченка, Kyiv, Ukraine.
8. Osadcha, N. V. (2011), “Algorithms operations within the customs regime of import”, *Ekonomichnyj visnyk Donbass*, vol. 2(24), pp.81-82.

9. CTA Economic & Export Analysts Ltd (2008), "Prospects for concluding a free trade agreement between Ukraine and the EU", available at: [http://www.ctaeconomic.com/Scoping_Report\(final_UKR\).pdf](http://www.ctaeconomic.com/Scoping_Report(final_UKR).pdf) (Accessed 5 Feb 2014).
10. "Relationships "EU-Ukraine-Russia: Problems and Prospects", (2012), *Natsional'na bezpeka i oborona*, [Online], vol. 4-5, available at: http://www.razumkov.org.ua/ukr/files/category_journal/NSD_133-134_ukr_1.pdf (Accessed 10 Feb 2014).
11. Glaz'ev, S.Ju. (2013), "The importance of the participation of Ukraine in the Eurasian integration process", *Evrazijskaja integracija: jekonomika, pravo, politika*, vol.14, pp. 7-12.
12. State Customs Service of Ukraine (2012), "Letter of 18.02.2012 № 16/1-16.3/337-EP", available at: <http://qdpro.com.ua/document/53980> (Accessed 1 Feb 2014).
13. Kortunov A. (2013), "The separation of the mass consciousness still prevents us from moving on" *Rossijskij sovet po mezhdunarodnym delam*, [Online], available at: http://russiancouncil.ru/inner/?id_4=2899&active_id_11=58#top (Accessed 22 Feb 2014).

Стаття надійшла до редакції 01.03.2014 р.

ТОВ "ДКС Центр"